

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunale valg.

Fremsat den 16. december 1964 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I lov om kommunale valg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 19 af 17. januar 1962, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 2, ophæves.
2. § 5 affattes således:
„§ 5. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på de valglisten, der er udarbejdet i henhold til lov om valg til folketinget.
Stk. 2. De, der er optaget på valglisten, men ikke længere har fast bopæl i vedkommende kommune, har ikke ret til at afgive stemme.“
3. §§ 6-9 ophæves.
4. I § 12, stk. 4, indsættes efter 2. pkt.:
„Valgbestyrelsen kan ikke slette nogen kandidat af listen, fordi vedkommende er straffet.“
5. I § 14, stk. 4, indsættes efter 1. pkt.:
„Kan der ikke opnås enighed om valget af valgstyrelse, foretages dette efter forholdstal og under ét for samtlige de valgstyrelser, der skal vælges i kommunen.“
6. § 14, stk. 5, 3. pkt., affattes således:
„Der tilkommer valgstyrelserne og de tilfornede vælgere, jfr. § 17, diæter for deres virksomhed på valgdagen af samme størrelse som de diæter, der i henhold til lovene om købstadkommunernes og landkommunernes styrelse ydes for udførelse af andre kommunale hverv.“
7. I § 17, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:
„Valg af tilfornede vælgere foretages af kommunalbestyrelsen. Kan der ikke opnås enighed om valget af de tilfornede vælgere, foretages dette efter forholdstal og under ét for samtlige de tilfornede vælgere, der skal vælges i kommunen.“
8. § 18, stk. 1, 1. pkt., affattes således:
„§ 18. I Københavns, Frederiksberg, Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyerne, Dragør, Farum, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstederne, Hvidovre, Høje Tåstrup, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, St. Magleby, Søllerød, Tårnby, Valensbæk og Værløse kommuner samt i købstæderne (flækkerne) begynder afstemningen kl. 9 og fortsættes til kl. 21, og så længe der endnu derefter indfinder sig vælgere, men sluttes, når efter kl. 21 ingen vælger melder sig for at afgive stemme, uanset at der gives opfordring hertil.“
9. § 28 ophæves.
10. I § 29 indsættes efter stk. 4:
„Stk. 5. Reglerne i stk. 3 og 4 gælder ikke med hensyn til indsigelser om, at en kandidat har mistet valgbarhed på grund af straf, jfr. § 34.“
11. I § 30, stk. 1, 1. pkt., udgår „jfr. herved bestemmelserne i § 8, stk. 3.“
12. I § 30, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:
„Ved omvalg kan kun de på valglisten opførte personer, der var valgberettigede på den dag, da det omstødte valg blev afholdt, afgive stemme.“

Indenrigsmin. 3. kt. j. nr. 4-100-1962.

49 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

13. § 33 ophæves.**14. § 34** affattes således:

„§ 34. Gør et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse gældende, at en kandidat på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen forelægge spørgsmålet for det i § 50 a omtalte valgbarhedsnævn til afgørelse.“

15. Efter § 34 indsættes:

„§ 34 a. Mister et medlem af kommunalbestyrelsen sin valgbarhed, bortfalder hans mandat, jfr. dog stk. 3.

Stk. 2. Bliver et medlem af en kommunalbestyrelse straffet, og gør et andet medlem gældende, at han som følge heraf har mistet sin valgbarhed, skal kommunalbestyrelsen forelægge spørgsmålet for valgbarhedsnævnet til afgørelse.

Stk. 3. Spørgsmålet, om et medlem har mistet sin valgbarhed af andre grunde, afgøres af kommunalbestyrelsen. Når et medlem midlertidigt opgiver sin faste bopæl i kommunen, kan det bestemmes, at han kun skal udtræde af kommunalbestyrelsen, indtil han på ny tager fast bopæl i kommunen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen afgør, om en begæring fra et medlem om at udtræde af kommunalbestyrelsen eller ligningskommissionen i løbet af valgperioden skal tages til følge. Vælges et medlem af et sogneråd til amtsrådsmedlem, har han ret til at udtræde af sognerådet.“

16. I § 45, stk. 2, 2. pkt., udgår „bestemmelsen i lovens § 28 finder også anvendelse for amtsrådsvalg.“

17. I § 46, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

„Dette gælder dog ikke med hensyn til indsigelser om, at en kandidat har mistet valgbarhed på grund af straf, jfr. § 48, stk. 1, og § 34.“

18. I § 46, stk. 2, udgår 2. og 3. pkt.

19. § 47 ophæves.**20. § 48, stk. 1,** affattes således:

„§ 48. Bestemmelserne i § 34 og § 34 a, stk. 1-4, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til amtsråd.“

21. I afsnittet „Fælles bestemmelser“ indsættes som § 50 a:

„§ 50 a. Der nedsættes et valgbarhedsnævn bestående af en formand og en næstformand, der beskikkes af indenrigsministeren, og 4 andre medlemmer, der udpeges af henholdsvis Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Den danske Købstadforening og foreningen „Bymæssige Kommuner“, således at hver forening udpeger ét medlem. Foreningerne udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 4 medlemmer. Formanden skal ved beskikkelsen være landsdommer eller højesteretsdommer. Beskikkelserne og valgene gælder for 4 år.“

22. § 52 affattes således:

„§ 52. Den, der forsømmer udførelsen af forretninger, som påhviler ham efter denne lov, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.“

23. § 54, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1 straffes med bøde eller hæfte.“

24. § 54, stk. 3, 3. pkt. udgår.**25. Efter § 54** indsættes:

„§ 54 a. Forud for valg til de kommunale råd kan justitsministeren fastsætte bestemmelser, som må anses for nødvendige for at forebygge, at der på eller ud til offentlig vej eller plads udøves valgagitation på en sådan måde, at den offentlige orden forstyrres.“

26. § 55 affattes således:

„§ 55. Vælgere, der vil være forhindret i eller kun med uforholdsmæssig vanskelighed kan indfinde sig på afstemningsstedet inden for de for afstemningen fastsatte tidsfrister, kan ved kommunale valg afgive stemme ved indsendelse af stemmeseddel efter de i §§ 56-64 indeholdte regler.“

27. § 56 affattes således:

„§ 56. Vælgere, der opholder sig her i landet, kan afgive stemme på et folke-register, herunder også folkeregistret i den kommune, hvor vælgeren er opført på valglisten.“

Stk. 2. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt afstemningsområde, kan afgive stemme hos en af vedkommende kommunalbestyrelse udpeget valberettiget person. Kommunalbestyrelsen kan udpege to sådanne personer for hver afsides beliggende ø.

Stk. 3. Vælgere, der opholder sig uden for landets grænser, kan afgive stemme på en dansk diplomatisk eller konsulær repræsentation i udlandet eller hos en af indenrigsministeren bemyndiget.

Stk. 4. Søfolk og personer ansat ved fyrvæsenet kan endvidere afgive stemme på vedkommende skib eller på vedkommende fyr.

Stk. 5. For de vælgere, der i henhold til stk. 1, 2 og 4 afgiver stemme her i landet, kan stemmeafgivningen finde sted de sidste 3 uger før valgets afholdelse. For de vælgere, der afgiver stemme på Færøerne, i Grønland eller i udlandet, kan stemmeafgivningen tidligst ske 3 måneder før valgets afholdelse.“

28. I § 58, *stk. 2*, udgår 3. pkt., og i 4. pkt. ændres „jfr. § 56, *stk. 5*“ til „jfr. § 56, *stk. 2*.“

29. Efter § 63 indsættes:

„§ 63 a. Skibsføreren på dansk skib eller hans stedfortræder om bord skal, så snart det kommer til deres kundskab, give mandskabet underretning om, når valg til de kommunale råd finder sted, og de må, såfremt de pr. post eller anden befordring er i stand til at afsende stemmeseddel rettidigt, ikke nægte deres medvirken ved stemmeafgivning, alt forudsat, at ikke tvivgende og uopsættelige skibsforretninger er til hinder herfor. Overtrædelse af disse bestemmelser straffes med bøder.“

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. januar 1966.

Bemærkninger til lovforslaget.

Efter afholdelsen af de kommunale valg i marts 1962 gav den i den kommunale valglovs § 33 indeholdte særlige skattebetingelse for indtræden i et kommunalt råd samt den i § 34 indeholdte vandelsbetingelse anledning til forespørgsler i folketinget. Indenrigsministeren afgav i forbindelse med besvarelsen af de stillede forespørgsler løfte om, at der inden afholdelse af de næste kommunale valg ville blive foretaget en nærmere undersøgelse af de pågældende spørgsmål, idet han ville anmode kommunallovskommissionen om at tage under overvejelse, på hvilke punkter den kommunale valglov burde ændres. I den forløbne tid har de pågældende spørgsmål været drøftet, og i overensstemmelse med kommunallovskommissionens indstilling finder regeringen det ønskeligt at søge den særlige skattebetingelse for indtræden i et kommunalt råd ophævet, ligesom regeringen ønsker søgt gennemført en ændring af bestemmelsen i den kommunale valglovs § 34 for at opnå mere ensartede afgørelser af spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf. Herudover foreslås gennemført en forenkling vedrørende udarbejdelse af valglisten, hvorved opnås, at også tilflyttere kan få adgang til at afgive stemme ved kommunale valg. Endvidere

er det særlige forbud mod visse nærbeslægtede personers medlemskab af samme kommunale råd foreslået ophævet. Endelig er medtaget nogle bestemmelser af mere almindelig valgteknisk art, der dels skyldes de ved det senest afholdte folketingsvalg indvundne erfaringer, dels er begrundet i ønsket om at bringe loven i nøje overensstemmelse med folketingsvalgløven.

Med hensyn til lovforslagets enkeltheder henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Ad lovforslagets § 1.

Til nr. 1-3, 11, 12 og 18.

Efter bestemmelserne i § 1 i lov nr. 101 af 29. marts 1924 om kommunale valg var valgretten til de kommunale råd bl. a. betinget af bopæl i vedkommende kommune ved valgets foretagelse samt bopæl uden afbrydelse i vedkommende kommune siden 1. januar i det kalenderår, der lå forud for valgets foretagelse. Valgretten var således dengang betinget af et uafbrudt ophold i kommunen af mindst 14 måneders varighed. Ved lov nr. 290 af 22. december 1936 nedsattes opholdskravet til ca. 4 måneder, idet det bestemtes, at man siden 15.

november forud for valget skulle have haft bopæl i vedkommende kommune.

Kravet om et forudgående ophold ophævedes ved lov nr. 336 af 22. december 1953, og nu kræves det i denne henseende alene, at de pågældende skal have bopæl i kommunen på det tidspunkt, da valglisterne udarbejdes, d. v. s. tilflytning må have fundet sted senest den sidste dag i januar måned. For at kunne udøve valget skal de pågældende endvidere have bevaret bopæl endnu på det tidspunkt, da det kommunale valg afholdes, jfr. den kommunale valglovs § 8, stk. 1, hvor det udtrykkelig er fastslået, at personer, som efter valglisternes udarbejdelse, men inden valgdagen er fraflyttet kommunen, er udelukket fra at afgive stemme.

Uanset bestemmelsen i den kommunale valglovs § 1, hvorefter enhver, som opfylder betingelserne for valget til folketinget, og som har fast bopæl i vedkommende kommune, har valgret til vedkommende kommunale råd, er personer, som tilflytter en kommune efter den 31. januar afskåret fra at afgive stemme ved de kommunale valg, idet de pågældende efter bestemmelsen i § 8, stk. 1, er afskåret fra at stemme i fraflytningskommunen, og idet loven — i modsætning til, hvad der er gældende ved folketingsvalg — som følge af tidligere lovbestemmers krav om et længere forudgående ophold i vedkommende kommune, ikke indeholder bestemmelser om særlige tilflytterlister for personer, der er tilflyttet efter denne dato.

For at sikre valgretsudøvelse for en del af de personer, der flytter efter den 31. januar, måtte de kommunale valglister — der nu består af en hovedliste og en tillægsliste — suppleres med en tilflytterliste. Indførelse af tilflytterlister vil medføre, at personer, der flytter i tiden efter den 31. januar og indtil 14 dage før valget vil kunne afgive stemme i tilflytningskommunen, hvorimod personer, der flytter i de sidste 14 dage forud for et valg, fortsat vil være afskåret fra at afgive stemme i fraflytningskommunen i medfør af den ovennævnte bestemmelse i den kommunale valglovs § 8, stk. 1.

En udbygning af de nuværende kommunale valglister med tilflytterlister bør dog ikke foretages. I stedet bør man, da valgretsbestemmelserne — bortset fra kravet om bopæl i vedkommende kommune ved valgets afholdelse — nu er helt sammenfaldende, undlade at sondre mellem valglister til brug ved folketingsvalg og til brug ved de kommunale valg, således at der fremtidig kun udarbejdes ét sæt valglister — hovedliste og tillægsliste med tilhørende tilflytterlister — der kan finde anvendelse ved såvel folketingsvalg som kommunale valg. Som følge heraf foreslås bestemmelserne i § 1,

stk. 2, §§ 6-7 og § 8, stk. 1 og 2, om udarbejdelse af kommunale valglister ophævet og § 5 ændret affattet. Endvidere foreslås bestemmelserne i § 9 om valglister ved overordentlige valg ophævet.

Da den i § 8, stk. 3, og § 46, stk. 2, 2. og 3. pkt. hjemlede adgang til at træffe bestemmelse om, at valglisterne skal berigtiges i tilfælde, hvor valg kendes ugyldig på grund af væsentlige mangler ved de benyttede valglister, vil stride med bestemmelsen i folketingsvalglovens § 9 og i øvrigt må anses for overflødig som følge af den i folketingsvalglovens § 13 hjemlede adgang til at forlange valglisterne revideret, foreslås endvidere § 8, stk. 3, og henvisningen hertil i § 30, stk. 1, samt § 46, stk. 2, 2. og 3. pkt., ophævet. Endelig foreslås bestemmelsen i § 8, stk. 4, flyttet hen som nyt 2. pkt. i § 30, stk. 1.

Til nr. 4, 10, 14, 15, 17, 20 og 21.

Efter bestemmelserne i § 34, jfr. § 2 i den kommunale valglov afgør kommunalbestyrelsen, hvorvidt en opstillet kandidat eller et medlem af kommunalbestyrelsen har mistet sin valgbarhed på grund af straf for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af kommunale råd. Bestemmelserne, der kom ind i den kommunale valglov ved loven af 22. december 1953, er affattet i overensstemmelse med 1953-grundlovens tilsvarende bestemmelser om valgbarhed til folketinget.

De ved de seneste kommunale valg indvundne erfaringer har imidlertid vist, at det har været uheldigt at henlægge afgørelsen af spørgsmålet om fortabelse af valgbarheden på grund af straf til kommunalbestyrelserne, idet de har anlagt yderst forskellige vurderinger i disse sager.

For at sikre en mere ensartet bedømmelse af straffes betydning for personers valgbarhed til kommunale råd er det fundet ønskeligt at henlægge vurderingen af den strafbare handlingens karakter til et særligt nævn, bestående af en dommer som formand samt et antal medlemmer udpeget af de kommunale organisationer.

Det foreslås derfor, at der i afsnittet om „Fællesbestemmelser“ som § 50 a indsættes en bestemmelse om nedsettelse af et valgbarhedsnævn af den ovennævnte sammensætning og med det anførte formål. Samtidig foreslås det i § 34 og § 34 a, jfr. nedenfor, pålagt kommunalbestyrelsen at indbringe spørgsmålet om opstillede kandidaters og kommunalbestyrelsesmedlemmers mangel på eller fortabelse af valgbarhed på grund af straf for nævnet.

Af systematiske grunde er den hidtidige bestemmelse i § 34 samtidig foreslået opdelt i to selvstændige paragraffer, således at § 34 herefter vedrører

spørgsmålet om de ved kommunale valg opstillede kandidaters manglende valgbarhed som følge af straf, medens § 34 a vedrører efterfølgende ophør af valgte kommunalbestyrelsesmedlemmers mandater. Den hidtidige bestemmelse i § 34 om, at valgbestyrelsen ikke kan forhindre opstilling af en kandidat til kommunale valg, fordi vedkommende er straffet, er foreslået flyttet til § 12, hvor bestemmelsen efter sit indhold systematisk hører hjemme. Samtidig er affattelsen af bestemmelsen ændret således, at bestemmelsens indhold præciseres nærmere.

For tydeligheds skyld er der i §§ 29 og 46, der vedrører kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes kompetence med hensyn til afgørelse af valgklager, foreslået indsat bestemmelser om, at indsigelser om kandidaters manglende valgbarhed på grund af straf ikke er omfattet af de pågældende kompetencebestemmelser.

Endelig er de i § 48, stk. 1, indeholdte bestemmelser om amtsrådsmedlemmers tab af valgbarhed erstattet af en henvisning til de tilsvarende bestemmelser i §§ 34 og 34 a om kommunalbestyrelsesmedlemmers tab af valgbarhed m. v. Den særlige bestemmelse i § 48, stk. 1, 2. pkt., om amtsrådsmedlemmers forbliven i amtsrådet, uanset flytning til en anden kommune inden for amtsråds kredsen er samtidig ophævet som overflødig.

Til nr. 5.

I overensstemmelse med den efterhånden almindelige fremgangsmåde ved besættelse af kommunale hverv foreslås indføjet en bestemmelse om, at valg af valgstyrelser sker efter forholdstal og under ét for samtlige de valgstyrelser, der skal udpeges i kommunen, såfremt enighed om valget ikke har kunnet opnås i kommunalbestyrelsen.

Til nr. 6.

De diætbløb, der i henhold til de kommunale styrelseslove ydes for varetagelse af kommunale hverv, overstiger det vederlag på 40 kr., der ifølge den kommunale valglov tilkommer valgstyrelserne og de tilfornordnede vælgere for deres virksomhed på valgdagen.

Da det ikke findes rimeligt, at hvervene som valgstyrelser og tilfornordnede vælgere vederlægges ringere end andre kommunale hverv, og da en fiksering i valgloven af et bestemt vederlag for denne virksomhed må påregnes at nødvendiggøre fortsatte ajourføringer af vederlaget gennem lovændringer i takt med reguleringen af de almindelige kommunale diæter, foreslås, at der ydes valgstyrelserne og de tilfornordnede diæter af samme stør-

relse som de diæter, der ydes efter de herom gældende regler i de kommunale styrelseslove.

Til nr. 7.

Det foreslås, at valg af tilfornordnede vælgere skal foretages af kommunalbestyrelsen. Med hensyn til fremgangsmåden ved valg af tilfornordnede vælgere henvises til bemærkningerne til nr. 5.

Til nr. 8.

I den kommunale valglovs § 18 er det pålagt en del københavnske omegnskommuner at have samme afstemningstid som foreskrevet for købstæder. Da de kommuner, der kan få status som omegnskommuner, jfr. § 34, stk. 3, i lov om købstadkommunernes styrelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 328 af 6. juli 1950, som ændret ved lov nr. 181 af 20. maj 1952, har fået sådan status, bortset fra Store Magleby, der allerede er udtrykkelig nævnt i den kommunale valglovs § 18, stk. 1, og Vallensbæk, foreslås samtlige de omhandlede kommuner pålagt pligt til at holde afstemningsstederne åbne efter samme regler som købstæderne.

Til nr. 9 og 16.

Bestemmelsen i den kommunale valglovs § 28 indeholder et forbud mod, at mand og hustru samt beslægtede i op- og nedstigende linje samtidig er medlem af et kommunalt råd. Den del af bestemmelsen, der vedrører mand og hustru, kom ind i den kommunale valglov i 1908 samtidig med, at kvinder opnåede valgetil disse råd, medens den øvrige del af bestemmelsen er af nyere dato. Formålet med bestemmelsen var at sikre sig mod, at et medlem gennem et nært familieforhold til et andet medlem blot i kraft af familieforholdet skulle kunne få forøget indflydelse i kommunalbestyrelsen, men det må erkendes, at samme mulighed for forøget indflydelse er til stede, såfremt medlemmer af samme kommunalbestyrelse er knyttet til hinanden ved andet familieforhold, nært venskab eller svogerskab. Den kommunale valglov indeholder imidlertid ikke et forbud mod, at andre beslægtede eller besvogrede må være medlemmer af samme kommunalbestyrelse. Det foreslås at ophæve bestemmelsen, hvorved den kommunale valglov bringes i overensstemmelse med folketingsvalgloven, der ikke indeholder et sådant forbud.

Til nr. 13 og 19.

Bestemmelsen i den kommunale valglovs § 33, stk. 1, hvorefter et i en kommunalbestyrelse indvalgt medlem ikke kan indtræde i denne, såfremt han på valgdagen var i skatterestance med nogen del af de ham påhvillende direkte skatter til stat

og kommune samt folkepensionsbidrag, hvis sidste rettidige indbetalingsdag indtrådte mere end 3 måneder forinden, er indføjet i den kommunale valglov ved ændringen af denne lov ved lov nr. 278 af 9. december 1957. Bestemmelsen fandt således første gang anvendelse ved de kommunale valg i marts 1958 og havde den gang til følge, at af i alt ca. 11.400 kommunalbestyrelsesmedlemmer var der 34 sognerådsmedlemmer og 1 byrådsmedlem, der ikke kunne indtræde i rådene. Ved de kommunale valg i marts 1962 havde bestemmelsen til følge, at 44 sognerådsmedlemmer, 3 byrådsmedlemmer samt 1 amtsrådsmedlem ikke kunne indtræde i rådene.

I de fleste tilfælde har der foreligget skatterestance til en anden kommune end opholdskommunen, fortrinsvis restance med hensyn til ejendomsskatter af tærvælder, engparceller, sommerhuse o. lign. At også skatterestance til en anden kommune end opholdskommunen kan influere på en persons ret til at indtræde i et kommunalt råd, er en nyskabelse. Efter den kommunale valglovs oprindelige udformning var valgetten og dermed valgbarheden til de kommunale råd betinget af, at man ved valgets foretagelse var skatteyder til valgkommunen, og at man havde betalt forfaldne direkte skatter såvel for det skatteår, hvori valget skulle afholdes, som for det umiddelbart foregående.

Skattebetingelsen for valget og valgbarhed er gentagne gange blevet lempet, og i folketingsåret 1953-54 fremsattes der af den daværende regering forslag om en fuldstændig ophævelse af disse bestemmelser. Regeringsforslaget gennemførtes dog kun delvis ved lov nr. 335 af 22. december 1953, idet kun skatteansættelsesbetingelsen bortfaldt, således at det ikke længere var en betingelse for kommunal valgret, at man var ansat til skat. Skattesvarelsesbetingelsen opretholdtes derimod, således at det fortsat var en betingelse for valgret til de kommunale råd, at vedkommende havde betalt de ham pålignede direkte skatter til valgkommunen inden for det forud for valget senest afsluttede skatteår, eller, såfremt sådan påligning ikke havde fundet sted, havde betalt de tilsvarende skatter inden for det følgende skattehalvår. Ved lov nr. 278 af 9. december 1957 ophævedes også skattesvarelsesbetingelsen, men da man fandt, at den, der indvælges som medlem af en kommunalbestyrelse, ikke burde indtræde i denne, såfremt han var i skatterestance, indføjedes bestemmelsen i § 33 i den kommunale valglov. Skattesvarelsesbetingelsen bibeholdtes således — omend i en betydelig lempet form — for de valgte kandidater, men i modsætning til tidligere, hvor krav om skattesvarelse kun omfattede kommunale skatter, herunder

ejendomsskatter, kom skattesvarelsesbetingelsen til at omfatte samtlige pålignede direkte skatter til stat og kommune, såvel til valgkommunen som til andre kommuner, herunder erhvervsskat og skat af faste ejendomme til fremmede kommuner.

I mange tilfælde har de indvalgte kandidater været uvidende om, at de var i skatterestance, og det er undersøgt, hvorvidt man kunne nå frem til en ordning, der kunne sikre, at de opstillede kandidater forud for valget blev gjort opmærksom på eventuelle dem påhvilede skatterestancer, men netop det forhold — at restance med hensyn til skatter til andre kommuner end valgkommunen kan være til hinder for indtræden i et kommunalt råd — indebærer, at en sådan ordning ikke vil kunne blive effektiv, idet den fornødne undersøgelse af de opstillede kandidaters skattemæssige forhold ikke vil kunne gennemføres på grundlag af foreliggende oplysninger i valgkommunen.

For at gøre ordningen mere effektiv måtte man derfor søge bestemmelsen ændret, således at det — delvis som tidligere — kun var restance med hensyn til skatter til stat og valgkommunen, der havde betydning med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt en skatterestance skulle virke hindrende for indtræden i et kommunalt råd.

Selv en sådan ændring ville dog ikke medføre, at en oplysningsordning ville blive helt effektiv, idet der i mange tilfælde har foreligget restance som følge af bortforpagtning af ejendomme. I tilfælde af bortforpagtning af ejendomme aftales det hyppigt i forpagtningskontrakten, at forpagteren skal udrede ejendomsskatterne af den forpagtede ejendom, men uanset en sådan mellem en ejer og en forpagter indgået aftale er det ejeren, der i givet fald er i skatterestance. De kommunale ejendomsskatter hæfter nemlig ifølge bestemmelsen i § 29 i lov nr. 34 af 18. februar 1961 om beskatning til kommunerne af faste ejendomme på den pågældende ejendom og svares af den, der er ejer af ejendommen ifølge erhvervelsesdokument, tinglyst som adkomst, eller af brugeren, såfremt denne ifølge *lovgivningen* skal udrede skatterne af ejendommen. Det påhviler således ejeren at betale de pågældende skatter, men da kommunerne ofte udskriver ejendomsskattebilletten på vedkommende forpagters navn, ville en gennemgang af kommunale bøger næppe resultere i, at eventuel restance med hensyn til ejendomsskatter for bortforpagtede ejendomme blev oplyst. Tilsvarende ville formentlig gøre sig gældende i de beslægtede tilfælde, hvor restance foreligger som følge af sameje, interessentskabsforhold o. lign., idet det også i disse tilfælde er almindeligt forekom-

mende, at skattebilletten udskrives på en enkelt ejers eller interessents navn.

De pågældende ejere m. fl. ville således næppe kunne meddeles den fornødne oplysning om eventuelle resterende skatter, hvorfor den kommunale valglov måtte ændres, således at personer, der er ejere af faste ejendomme, ikke anses for at være i skatterestance med hensyn til skatter af de dem tilhørende ejendomme, såfremt brugerne af nævnte ejendomme er kontraktlig forpligtet til at udrede disse. En sådan bestemmelse ville dog komme til at stride mod hovedbestemmelsen i § 29 i loven om de kommunale ejendomsskatter, hvorefter brugeren af en fast ejendom kun skal udrede skatter af ejendommen, såfremt en sådan pligt er pålagt ham ifølge *lovgivningen*.

For at gøre en oplysningsordning effektiv måtte man herefter ændre bestemmelsen, således at alene restance med hensyn til de *personlige* skatter, der opkræves af opholdskommunen, skulle kunne virke hindrende for indtræden i et kommunalt råd.

Da den omhandlede bestemmelse imidlertid kun er en indtrædelsesbetingelse og ikke medfører, at et kommunalbestyrelsesmedlem skal udtræde af rådet, dersom han kommer i skatterestance efter at være indtrådt i rådet, og da bestemmelsen, såfremt man skal sikre, at urimelige afgørelser undgås i fremtiden, kun vil kunne administreres, dersom den ændres til kun at omfatte de personlige skatter, foreslås det at ophæve §§ 33 og 47, hvorved den kommunale valglov bringes i overensstemmelse med folketingsvalgloven, der ikke indeholder nogen bestemmelse om, at skatterestance kan være en hindring for indtræden i folketinget.

Til nr. 22-24.

De foreslåede ændringer af de heromhandlede straffebestemmelser er udarbejdet efter forhandling med justitsministeriet i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fulgt ved udarbejdelsen af de i straffelovrådets betænkning om konfiskation indeholdte forslag til ændringer af forskellige bestemmelser af straffereblig eller straffeprocessuel karakter.

Til nr. 25.

I en årrække er der forud for kommunale valg fastsat ordensforskrifter vedrørende valgagitation, senest ved bekendtgørelse nr. 57 af 23. februar 1962. Disse forskrifter, der bl. a. har angået spørgsmål vedrørende opsætning af plakater, er blevet udstedt med hjemmel i lov nr. 219 af 1. maj 1940 om skærpet straf for visse overtrædelser af borger-

lig straffelov og om ændring af politilovgivningen.

Da denne lov er ophævet den 1. januar 1964 ved kgl. anordning nr. 399 af 16. december 1963, foreslås optaget en bestemmelse, hvorefter der forud for kommunale valg kan fastsættes bestemmelser, som må anses for nødvendige for at forebygge, at der på eller ud til offentlig vej eller plads udføres valgagitation på en sådan måde, at den offentlige orden forstyrres.

Til nr. 26 og 28.

Efter den kommunale valglovs § 55 er det en betingelse for at kunne afgive stemme pr. brev, at vælgerne på grund af ophold uden for den kommune, hvor de er opført på valglisten, vil være forhindret i at indfinde sig på afstemningsstedet inden for de for afstemningen fastsatte tidsfrister. Herudover kan vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt afstemningsområde, afgive stemme pr. brev, såfremt de kun med uforholdsmæssig vanskelighed kan nå frem til afstemningsområdet.

Da en del vælgere vil være forhindret eller dog kun med uforholdsmæssig vanskelighed kan indfinde sig på afstemningsstedet på afstemningsdagen, selv om de opholder sig i den kommune, hvor de er optaget på valglisten, foreslås adgangen til at afgive stemme pr. brev udvidet, således at også sådanne vælgere vil kunne afgive stemme pr. brev.

Til nr. 27.

Ved lov nr. 11 af 17. januar 1962 udvidedes den gældende tidsfrist for afgivelse af stemmeseddel pr. brev fra 3 søgnedage til 7 søgnedage forud for et valg. Erfaringerne forud for det senest afholdte folketingsvalg har imidlertid vist, at også den nu gældende frist på grund af den stærkt øgede rejsetrafik til udlandet er utilstrækkelig. En del vælgere har således ikke kunnet afgive stemme ved valget, fordi de var rejst til udlandet før 7 søgnedage forud for valget og opholdt sig på steder, hvor der ikke fandtes nogen dansk repræsentation, eller hvor den danske repræsentation ikke havde mulighed for at nå at tilbagesende de afgivne brevstemmer så betids, at de kunne komme i betragtning ved valget. Det foreslås derfor at udvide fristen til 3 uger forud for et valg afholdelse, hvorved de fleste vælgere vil have mulighed for at kunne stemme her i landet, således at stemmeafgivning i udlandet, der erfaringsmæssigt kan være behæftet med visse mangler, kan indskrænkes betydeligt.

Som følge af denne udvidelse af den almindelige frist for afgivelse af stemme pr. brev her i landet, vil de nuværende bestemmelser om en særlig 3 ugers

frist for visse kategorier af vælgere kunne udelades. Samtidig er foreslået forskellige redaktionelle ændringer af bestemmelsen, hvorved er tilstræbt større overskuelighed.

Til nr. 29.

Da der i den kommunale valglov savnes en bestemmelse om, hvilke pligter der påhviler skibsføreren på et dansk skib i forbindelse med stemmeafgivning pr. brev om bord, foreslås en bestemmelse

svarende til den i folketingsvalglovens § 64 herom indeholdte bestemmelse optaget i den kommunale valglov.

Ad lovforslagets § 2.

Med henblik på, at de i nærværende lovforslag indeholdte bestemmelser kan finde anvendelse på de kommunale valg i 1966, herunder den foreslåede overgang til anvendelse af folketingsvalglisten ved kommunale valg, bør nærværende lovforslag træde i kraft den 1. januar 1966.